

“Aiti Jones” Coloradossa

Coloradon luokkasota

Coloradon kivihiilikaivannot, samoin kuin suurin osa valtion muista tuotannon lähteistä kuuluvat surkean kuuluisalle öljytrustille, Standard Oil Companylle. Muitten Amerikan suurten trustien tavoin tämä yhtiö mitä vimmatuimmin vastustaa työläistensä järjestämissyrkimyksiä. Jokainen vielä muistaa vuonna 1903—1904 siellä tapahtuneet veriset lakkotaistelut, jolloin satoja ihmisiä rääkättiin mitä kauheimmalla tavalla ja järjestämissyritykset tukahutettiin. Siitä ajasta saakka on Amerikan järjestynyt työväki lakkaamatta pitänyt mielessään Coloradon järjestymistä ja nyt onkin maamme suurin ja voimakkain työläisten järjestö, United Mine Workers, ryhtynyt tositoimiin tässä suhteessa. Sen saattoi hyvin arvata, että komppaniat eivät säästäisi mitään keinoja ehkäistäkseen järjestymistä ja viime kuukausina Coloradossa tapahtuneet veriset hyökkäykset lakkolaisia vastaan osoittavat, että rahavalta ei ole vuosien varrella unohtanut viime lakossa osoittamaansa julmuutta. Mutta sillä onkin tällä kertaa vastassaan kiin-

teämmin järjestynyt joukko, joka huolimatta siitä, että taaskin komppaniain puolella seisovat kaikki valtiovallan voimat ei väisty ensi säikähdyksestä.

Maaperä järjestymiselle on erittäin otollinen, sillä komppanian harjoittama riisto on suurempi kuin yhdessäkään toisessa hiilikai-voksessa koko maassa. Mielivalta määrää työoloja. Valtiossa on tosin olemassa useita lakeja, joiden pitäisi olla turvana työläisille, mutta valtion toimeenpanevan hallitusvallan ollessa Standard yhtiön käsissä, ei näitä lakeja ollenkaan noudateta.

Niinpä vallitsee täydellinen mielivalta hiilen punnituksessa ja tonnin määränä pidetään aina 3,500 paunaan asti. Ainoastaan sellainen kaivosmies, joka osaa pysyä hyvässä väleissä kaivantopaasien kanssa, pääsee vähemmällä, ei kuitenkaan vähempää määrää kuin 2,500 paunaa hyväksytty missään tapauksessa. Ja kuitenkin määrää valtion laki, että tonnille on laskettava 2,000 paunaa!

Kaivantomiehiltä on useita eri kertoja kielletty oikeus pitää oma

painontarkastaja, joka kysymys muodostaa yhden tärkeimmän lak-kovaatimuksen.

Valtion laki määrää työpäivän kaivannoissa kahdeksantuntiseksi, mutta mahtavat yhtiöt eivät siitä välitä. Työpäivän pituus on aivan mielivaltainen ja kaivantomiehiä pakoitetaan suorittamaan kiiven lohkaistemista ja poiskuljettamista ilman mitään erikoista korvausta.

Raaimman kapitalismin ajoilta säilynyt tapa joka pakottaa työläiset tekemään kauppaa vaan yhtiön omistamista liikkeistä, on yleisesti valloilla Coloradon kaivannoissa, tuntuvasti vähentäen miesten muutenkin niukkoja tuloja. I armareilta kielletään oikeus myydä tuotteitaan kaivantoseuduilla, eikä sallita muitten lääkärrien kuin komppanian palveluksessa olevien hoitaa työläisiä. Komppania omistaa kaiken, — maat, ja mannut, kaupat, huvituspaikat, kapakat, prostitutionilaitokset — ja kerää työläisiltä takaisin jokaisen sentin, jonka se palkan muodossa heille maksaa. Palkkoja ei makseta rahassa, vaan yhtiön maksusoituksissa, — jos näitä tahtoo vaihtaa rahaksi, saa siitä suorittaa noin 50 pros. asiamiespalkkiota.

Elämisen taso näissä olosuhteissa on erittäin alhainen ja suuri kurjuus vallitsee. Komppaniat erikoisesti viljelevät juopottelua työläisten keskuudessa, joissa on paljon aivan hentoja lapsia. Eräs matkustaja, joka äskettäin on käynyt lakkoalueella, kertoo nähneensä lapsia tukkihumalassa hoiper-televan komppanian ylläpitämissä kapakoissa.

Kaikki tällainen on mahdollista etenkin sen vuoksi, että, kuten edellä on mainittu, Standard Oil yhtiö täydellisesti kontroleeraa valtion laitokset ja sen liike-etu on valtion kirjoittamaton laki.

Nyt parhaillaan käynnissä oleva lakkotaistelu on antanut erinomaisia esimerkkejä siitä häikäilemättömyydestä, jolla rahavalta käyttää hyväkseen työläisiä vastaan valtiokoneiston kaikkia osia. Lakkolaisia on ammuttu säälimättä, koko alue on luovutettu petomaisen pyssyhurttaim temmellyskentäksi ja lakossa kaatuneitten uhrien luku on hirvittävän suuri. Coloradossa uudistuvat West Virginian tapahtumat ja sieltä kuuluva pyssyjen pauke on sopivana joulurauhan säästykseenä Kuparisaaren alueella ilmenevälle kapitalismin verijuhlalle.

Mutta huolimatta kärsimyksistään, jotka etenkin nyt talvisaikana, — ja Coloradon talvi on erittäin ankara — ovat kerrassaan suunnattomat, tarjoavat Coloradon lakkolaiset komppanioille vastustusrintaman, joka ei ole helposti nurrettavissa. Iiäädettyinä asunnoistaan, asuvat lakkolaiset union hankkimissa teltoissa vuorien rinteillä. Täällä, kuten West Virginiasakin ovat he alituisessa vaarassa joutua ohitse kiitävien murhajunien maalityllyksi. Mutta mikään ei heitä lannista. United Mine Workers järjestö on tullut Coloradon jäädäkseen sinne, samoin kuin Kuparisaarella kaikesta väkivallasta ja vastuksesta huolimatta järjestö ei hievahda paikaltaan.

Kuparisaaren taistelu on siinä määrin vienyt etenkin suomalaisen huomion puoleensa, että vain vähäisessä määrässä on ehditty ajatella Coloradossa tapahtuvaa luokkasotaa ja kuitenkin tapahtuu siellä yhtä räikeätä väkivaltaa kuin Kuparisaarella konsanaan. Äskensaa-puneet tiedot kertovat, että liikemiesten rosakajoukko on sieltä karkoittanut lakkolaisten väsymättömän taisteliljan, äiti Jonesin, ja useita muitakin lakkolaisten toimi-

henkilöitä. Asema tämän johdosta on erittäin jännittynyt. Palkattujen pyssyhurtain väkivaltaisudet menevät yli kaikkien äärien. Lakkolaisia on vangittu sadottain ja niitä on kidutettu viikkokausittain estämällä heitä nukkumasta. Heti kun vanki nukahtaa, potkietaan hänet hereille, siten toivoen pakottavansa hänet tekemään perättömiä tunustuksia milloin mistäkin lakkolaisten muka tekemästä "rikoksesta". Eräs kroatilainen vanki, jonka pyssyhurtat aikoivat ampua kuoliaaksi, pakoitettiin omin käsin kaivamaan itselleen haudan!

Julkeimpia yrityksiä saattaa lakkolaiset yleisön silmissä vihan alaisiksi oli se, että kompaniat muutama kuukausi sitten sattuneen Vulcankaivoksen räjähdysten johdosta koettivat uskottaa, että räjähdys muka tapahtui lakkolaisten kostotyönä. Tapahtuman johdosta toimeenpantu tutkinto on kuitenkin selvästi osoittanut, että räjähdysten syynä olivat ne olot, jotka kompania itse on aikaansaanut kaivannoissa. Puhumattakaan siitä, että pölyisiä kaivautoja ei ole kostutettu vedellä, kuten valtion laki määrää, niin on kaivantoihin haalittu lakon aikana joukko rikkureita, jotka tottumattomuutensa ja huolimattomuutensa johdosta aikaansaavat suunnatto-

mia vaaroja kaikille kaivannoissa oleville. On todistettu, että he ovat käyttäneet liian voimakkaita räjähdysainepanoksia hiiliä kaivattessaan ja työn aikana polttaneet tupakkaa erittäin tulenaroissa paikoissa. Siitä johtui Vulcanin räjähdys. Kaikki tämä on saanut tapahtua ilman minkäänlaista kontrollia ja ristiriidassa valtion lakien kanssa. Kompaniat eivät välitä skääppiensä hengestä eivätkä ole antaneet niille tarpeellisia työohjeita. Tietäväthän he hyvin, että rikkurit otetaan työhön vain lakkolaisten nujertamiseksi ja ajetaan pois sitten kun lakko on ohi. Työnteosta ei tule mitään rikkurien voimalla, sen tietävät yhtiöt varsin hyvin.

Samalla tavalla kuin Kuparisäären lakossa, koetetaan kuitenkin uskotella yleisölle, että kaivannoissa ovat työt täydessä käynnissä ja että lakko näin ollen on jo särjetty. Mutta yhtiöt eivät voineet enää ylläpitää tätä luuloa, kun niiden äskettäin täytyi antaa asianomaiseen virastoon tarkka kertomus tuotannostaan, josta selviää, että viimeisten kuukausien aikana on hiilituotanto Coloradon kaivannoissa ollut ainoastaan 20 prosenttia siitä, mitä se oli viime vuonna vastaavana aikana. Pyörät seisovat sittenkin ja tulevat seisomaan, kunnes lakkolaiset ovat voittaneet.

